

تحلیل عوامل زمینه ای موثر بر تنبلی دانشگاهی بعنوان چالشی پیش روی اجرای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

علی اصغر فیروزجائیان^۱

پرویز شریفی مقدم^۲

چکیده

تنبلی اجتماعی در منابع مختلف به عنوان یکی از صفات اخلاقی ایرانیان یاد شده و اخیراً به شکلی جدی وارد مباحث فرهنگی، روانشناسی و جامعه‌شناسی شده است. این معضل اجتماعی می‌تواند آسیب‌های متعدد و پیامدهای منفی را برای فرد و اجتماع در کوتاه مدت و دراز مدت به وجود بیاورد. پژوهش حاضر به بررسی عوامل زمینه ای موثر بر تنبلی دانشگاهی بعنوان چالشی پیش روی اجرای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می‌پردازد. بندهای چندگانه بخش تدابیر الگو از جمله بند ۷ مستقماً به بحث تربیت نیروی انسانی خلاق و مشارکت پذیر اشاره دارد. طبعاً دانشگاه نقش مهمی را در فراهم کردن فضا جهت ارتقای سطح دانش و مهارت در میان جوانان دارد. تنبلی دانشگاهی بعنوان آسیبی جدی می‌تواند مانع دستیابی به برخی از اهداف عالی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت گردد بر این اساس این تحقیق به دنبال بررسی و ارائه راهکارهایی جهت کاهش تنبلی دانشگاهی می‌باشد. روش تحقیق از نوع پیمایشی و ابزار سنجش آن پرسشنامه‌ی محقق ساخته است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه مازندران و حجم نمونه ۳۹۰ نفر برآورد گردید. توصیف یافته‌ها بیانگر این امر بوده که میزان تنبلی دانشگاهی در بین دانشجویان در حد متوسط می‌باشد. بررسی متغیرها نشان می‌دهد که سکونت دانشجویان نزد والدین عامل موثری در تنبلی آنان بوده، بعلاوه در سطح فردی نیز دانشجویانی که نزد والدین سکونت داشتند تنبلی‌تر از کسانی بودند که در خوابگاه دانشجویی و یا منزل شخصی سکونت داشتند. یافته‌ها نشان داد که تنبلی (دانشگاهی و فردی) دانشجویانی که در مقطع تحصیلی کارشناسی‌اند بیشتر از کسانی است که در مقاطع بالاتر (ارشد و دکتری) مشغول به تحصیل می‌باشند. همچنین رابطه سایر متغیرهای زمینه‌ای چون جنس، وضعیت تأهل، نوع دانشکده با تنبلی دانشگاهی (فردی، گروهی) معنی‌دار نمی‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که ویژگی‌های زمینه‌ای دانشجویان تنبلی دانشگاهی آنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد. به نظر می‌رسد باید نگاه جدی‌تری نسبت به منابع انسانی بعنوان پشتوانه برنامه‌های پیشرفت داشته باشیم.

واژگان کلیدی: دانشگاه، تنبلی دانشگاهی، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، آسیب‌شناسی

۱ استادیار گروه علوم اجتماعی، دانشگاه مازندران، a.firozjayan@umz.ac.ir

۲ کارشناس ارشد مطالعات جوانان، sharifparviz2012@gmail.com

بعد از تحقیقات رینگلمن، اصطلاح تنبلی اجتماعی در سال ۱۹۷۹ توسط لاتان ویلیامز و هارکینز دوباره مورد بررسی قرار گرفت. آنها تنبلی اجتماعی را در مقابل «تلاشگری اجتماعی»^۳ قرار دادند و معتقد بودند که انسانها در فرهنگ های مختلف از نظر میزان ابتلا به تنبلی اجتماعی با یکدیگر تفاوت دارند. فرهنگ های فردگرا فرهنگ هایی هستند که آدم های تنبل تری را پرورش می دهند و فرهنگ های جمع گرا فرهنگ هایی هستند که آدمهای تلاشگری را پرورش می دهند (ارجمندنیا؛ ۱۳۸۸، چوربنیر^۴؛ ۱۹۹۸، اسنوت^۵؛ ۲۰۱۶). در فرهنگ چینی یک ضرب المثل هست که می گوید «تنها زمانی که همه به جمع آوری هیزم کمک کنند، می توانند یک آتش قوی ایجاد کنند» احساسات بیان شده در این ضرب المثل چینی، تاکید بر اهمیت همه اعضای گروه بر همکاری در انجام یک کار است (کلارک و باکر؛ ۲۰۱۱). در تنبلی اجتماعی با موقعیتی رو برو هستیم که گروه باعث می شود رفتار شخص تضعیف شود. به عبارت دیگر فرد در گروه تلاش کم تری از خود نشان می دهد در حالی که فرد در موقعیت های انفرادی این بی تحرکی را از خود نشان نمی دهند (پیزون و فری؛ ۲۰۰۸؛ هارکین و جکسون؛ ۱۹۸۵، کارو و ویلیامز؛ ۱۹۹۳). به عبارت دیگر تنبلی اجتماعی زمانی اتفاق می افتد که یک یا چند عضو تیم سهم منصفانه خود را از کار انجام ندهند. اعتقاد بر این است که برخی از دانشجویان از همکاری در گروه خودداری می کنند، زیرا آنها می بینند که دانشجویان دیگر هم همین کار را می کنند و نمی خواهند که آلت دست دیگران باشند همه کارها را انجام دهند (کر؛ ۱۹۸۳؛ رابینس؛ ۱۹۹۵). توضیح دیگر فقدان انگیزه به علت اعتماد به نفس کم (شپارد^{۱۱}؛ ۱۹۹۳) یا فقدان انگیزه (آلبنس و ون فلیت^{۱۲}؛ ۱۹۸۵؛ شپارد و وارگت^{۱۳}؛ ۱۹۸۹؛ به نقل از لمر^{۱۴}؛ ۲۰۰۶ ص ۱۵). در کلی ترین برداشت، تنبلی را مترادف با فقر حرکتی^{۱۵} می دانند. فردی تنبل است که هیچ رغبت و اشتیاقی به تحرک و جنب و جوش نداشته و از پویایی و جست و خیز در گریز است. در جامعه ای که تنبلی رخنه می کند، افراد آن برای انجام امور کوچک و بزرگ در زندگی شخصی و مناسبات اجتماعی و عمومی همیشه کار امروز را به فردا می اندازند، تصمیم سازی و تصمیم گیری را به دیگران واگذار می کنند، تغییر و تحولی را که آرزو می

3- Hard working community

4- Charbonnier

5 Synnot

6- Piezon, S. L., & Ferree

7- Jackson,

8- Karau, Williams

9 Kerr

10 Robbins

11 Shepperd

12 Albanese & Van Fleet

13 Shepperd & Wrigh

14 Lammers

15- Poverty movement

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

کنند بدون کوچکترین اقدامی از دیگران انتظار می کشند. و برای هر انتخابی تعلل می ورزند (جوادی یگانه و همکاران ۱۳۸۹: ۱۱۲).

در مجموع سه تعبیر از تنبلی اجتماعی در ادبیات تنبلی وجود دارد. در تعبیر اول تنبلی اجتماعی^{۱۶} به وضعیتی گفته می شود که فرد در کار گروهی از کارکردن و تلاش جهت رسیدن به اهداف گروهی طفره می رود (ویلیامز و همکاران^{۱۷} ۱۹۹۱؛ فری و پیزون ۲۰۰۸؛ هارکین و جکسون ۱۹۸۵؛ کارو و ویلیامز ۱۹۹۳؛ چیدمبار^{۱۸} ۲۰۰۵). در تعبیر دوم دوم تنبلی اجتماعی را معادل کرختی اجتماعی^{۱۹} در نظر می گیرند. در این وضعیت فرد با طرفداری از وضعیت موجود در مقابل تغییر مقاومت می کند (راموسکو ۲۰۰۷؛ ردین بک^{۲۰} ۲۰۱۱؛ یگانه و همکاران ۱۳۸۹) و در تعبیر سوم ما با تن پروری اجتماعی^{۲۱} مواجه هستیم، که در آن فرد سکون را به تحرک ترجیح می دهد (زیراتکار^{۲۲} ۲۰۱۲؛ چاین^{۲۳} ۱۹۸۰؛ ساروخانی ۱۳۷۰). در مقابل تنبلی اجتماعی، تسهیل اجتماعی^{۲۴} قرار دارد. یعنی افراد غالباً با حضور دیگران کاری را بهتر انجام می دهند تا زمانی که تنها باشند (پیزون^{۲۵} و فریری^{۲۶} ۲۰۰۸؛ کوک ۲۰۰۱).

رمز پیشرفت و توسعه بسیاری از کشورهای جهان تلاش و پشتکار است و بیش از آنکه منابع و امکانات در توسعه و شکوفایی یک جامعه نقش داشته باشند این روحیه تلاشگری است که جامعه و کشور را به سمت پیشرفت سوق می دهد. دین و شریعت اسلامی نیز تاکید بسیاری بر کار، تلاش، کوشش و پشتکار دارد. و همچنین از عوامل موثر بر پیشرفت الگوی اسلامی- ایرانی فرهنگ کار و تلاش و کوشش می باشد. در جامعه ایران بسیاری از صاحب نظران و اندیشمندان حوزه های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و مدیریتی در تحلیلهای خود بر این باورند که ما ایرانی ها در کارهای جمعی و گروهی موفقیت چندانی نداریم و همین مسئله به مثابه یک مانع در توسعه و پیشرفت ایران عمل کرده است. این در حالی است که مطابق برخی نظریه های جامعه شناسی، کار گروهی از بنیانهای مدرنیته و از محورهای فرایند توسعه است. در محیط دانشگاه و در فعالیت های دانشجویی نیز این موضوع به نوعی وجود دارد (حاجیلری ۱۳۸۷: ۱۰۳). در عین حال به نظر میرسد تقلب در امتحان، تقلب در نگارش مطالب علمی، تقلب در تکالیف کلاسی در میان دانشجویان از جمله پیامدهای تنبلی در میان آنها باشد (علیوردی نیا و صالح نژاد؛ ۱۳۹۲). یکی از مهمترین پیامدهای تنبلی اجتماعی، استفاده نامناسب از نیروی انسانی برای توسعه است. همچنین تنبلی اجتماعی می تواند مهمترین مانع توسعه تلقی شود.

16- social loafing

17- William

18- Chidambaram

19- social inertia

20- Roedenbeck

21- social laziness

22- Zeraatkar

23- CdINN

24- social facilitation

25- Piezon

26- Ferree

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران، چالش‌ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

امروزه در همه جا از پروژه های گروهی در آموزش عالی استفاده می کنند. کارفرمایان و آژانس های معتبر به کارکنان آینده نگرى احتیاج دارند که تجربه کار تیمی داشته باشند. پروژه های گروهی به دانشجویان این فرصت را می دهند که با دیگران کار کنند و شرایط لازم انتقال مهارتهای مورد نیاز برای موفقیت در توسعه سازمان های امروزه را می دهند. پروژه های طبقه بندی شده اغلب منجر به ظهور رفتارهای منفی مثل تنبلی اجتماعی یا سواری رایگان می شود (اسنوت؛ ۲۰۱۶ ص ۲) پروژه های تیم دانشجویی در آموزش عالی به دلیل ارزش آموزشی که مرتبط با کار تیمی دانشجویی است شایع می باشد. به عنوان مثال باتچر، استفان و تریک^{۲۷} ۱۹۹۵ اشاره می کنند که کار گروهی به دانشجویان در پرورش مجموعه ارتباطات، حل مسائل و مهارتهای رهبری کمک می کند. هاس، لتبریج و پورت^{۲۸} (۲۰۰۳) مزایای کار گروهی را یادگیری از طریق همکاری باهم و چیزی از دیگری یاد گرفتن است. مزایای کار گروهی در نهایت دانشجویان را قادر می سازد که موفقیت خود را از مدرسه به دنیای کار انتقال دهند (همان، ص ۳). از دیدگاه دانشجویان، یکی از بزرگترین چالش های پروژه های گروهی تنبلی اجتماعی است. در یک گروه تنبلی اجتماعی تنها یک نفر می تواند در پویایی کل گروه اثر گذار باشد. (اگریول و بورن^{۲۹}؛ ۲۰۰۸). کار گروهی برای دانشجویان و اساتیدی که مشغول کارهای شخصی خود هستند، بسیار مشکل آفرین می باشد. مشکلاتی که تیم در یک محیط آموزشی تجربه می کند می تواند شدید و بسیار متغیر باشد. اعم از مسائل جزئی مانند مشکلات برنامه ریزی، ناسازگاری و چالشهای بزرگتر مانند رسیدگی به اعضای محروم، عدم رهبری، درگیری شغلی، عدم اعتماد و سردرگمی نقش های تیمی باشد (هانسن، ۲۰۰۶؛ بوردیت ۲۰۰۳؛ بولدون و همکاران، ۱۹۹۷؛ به نقل از لایان و همکاران ۲۰۱۴)

منابع انسانی سرمایه ها را متراکم می سازند و از منابع طبیعی بهره برداری می کنند، سازمان های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را به وجود می آورند و توسعه ملی را پیش می برند. کشوری که نتواند مهارت ها و دانش مردمش را توسعه دهد و از آن در اقتصاد ملی به نحو موثری بهره برداری کند قادر نیست که هیچ چیز دیگر را توسعه دهد. دانشجویان به عنوان نیروی انسانی و سرمایه آتی هر جامعه ای به حساب می آیند، که با توجه به فرصت های موجود آینده یک جامعه را رقم می زنند. نظر به اینکه امروزه دانشگاهها به عنوان متولیان این امر بستر و شرایط لازم را برای پرورش جوانانی که می خواهند آینده یک جامعه را رقم بزنند فراهم می کنند. و در واقع مسئولیت « تربیت نیروی انسانی توانمند و خلاق، مسئولیت پذیر و دارای روحیه جمعی با تاکید بر فرهنگ جهادی، ارتقای دانش و توسعه علم و...» بر عهده دانشگاهها می باشد. دانشگاهها از پیچیده ترین و متحول ترین نظامهایی هستند که در توسعه همه جانبه جامعه از جایگاه ویژه و ممتاز برخوردار می باشند. در واقع دانشگاهها نقش و عملکردی همانند یک پل در میان دانشجویان و جامعه دارند. محیط دانشگاه و دانشجو دو عنصر تاثیر گذار بر فرهنگ هر جامعه اند. افزون بر این که سهم مهمی در

27 Butcher & Stefani & Tariq

28 Hayes & Lethbridge, & Port

29 Aggarwal, P., & O'Brien

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

سازندگی و هدایت جامعه بر عهده دارند. نظر به اینکه تاثیر مثبت دانشگاه و دانشجو بر جامعه در گرو فعلیت یافتن هویت واقعی و مطلوب آنها است. اگر هویت مطلوب پیدا نگردد یا دچار آسیب شد، دانشجو و دانشگاه نه تنها به رسالت خود عمل نخواهد کرد بلکه ممکن است موجب تباهی و پس رفت یک جامعه گردد (سلیمان پور؛ ۱۳۸۴؛ ۴۸). با توجه به اطلاعات موجود، جامعه ایرانی با تنبلی اجتماعی مواجه است (یگانه ۱۳۸۹؛ قاضی مرادی ۱۳۷۸؛ جوادی یگانه و همکاران ۱۳۸۹؛ ساروخانی ۱۳۷۰؛ ارجمندنی ۱۳۸۸) (طبعا باید نسل جوان و دانشجو نیز به این مساله دچار شده باشد. بی تفاوتی اجتماعی، ناامیدی نسبت به آینده، کم تحرکی، پرداختن به سرگرمی های غیر ضرور و بی محتوا، عدم توجه به درس و آموزش و عدم تعهد در فعالیتهای گروهی، موکول کردن درس خواندن به شب امتحان، اهمال کاریهای زندگی روزمره و بی تفاوتی نسبت به وظایف محوله از مصادیق تنبلی در میان جوانان ایرانی است. شایان ذکر است پژوهشی که به بررسی تنبلی اجتماعی در میان جوانان یا دانشجویان پرداخته باشد صورت نگرفته است. با توجه به مباحث مطرح شده سوال اساسی تحقیق این بوده که چه ارتباطی بین عوامل زمینه ای و تنبلی دانشگاهی وجود دارد؟ اگرچه برای فهم و تحلیل منطقی و درست نیازمند بررسی همه جانبه و دقیق می باشیم، اما عوامل زمینه ای افراد در گرایش به تنبلی دانشگاهی می تواند بسیار حائز اهمیت باشد. از این رو در این پژوهش به بررسی عوامل زمینه ای تاثیر گذار همچون (سن، جنس، وضعیت تأهل، تحصیلات، نوع دانشکده و...) بر تنبلی دانشگاهی و ابعاد آن خواهیم پرداخت.

۲- دانشگاه و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

تلاش برای تولید و توسعه علم با توانمندی و قدرتمندی کشورها در حوزه ها و عرصه های مختلف پیوند خورده است. بدین سان آینده کشورها و توسعه یافتگی آن ها با تولید علم، بسط و بهره مندی آن کاملاً مرتبط است و برتری کشورها نسبت به هم به علم و نتایج و کاربردهای آن بستگی دارد. امروزه علم هم پشتوانه قدرت سیاسی است و هم عامل موثر در توسعه فرهنگ جامعه و هم موجبات پیشرفت اقتصادی است و باعث توسعه همه جانبه می شود. (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۱)

کشورها می کوشند با مدیریت صحیح و سرمایه گذاری ویژه آینده ای مطلوب را برای جوامع خویش ایجاد کنند. مقام معظم رهبری تاکید ویژه ای بر علم و فناوری دارند و آن را از ارکان اساسی پیشرفت می دانند. ایشان افق حرکت علمی کشور را دستیابی به تمدن نوین اسلامی و راهکار این مهم را الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت معرفی می نمایند (مومن، ۱۳۹۵).

با توجه به اهمیت دانشگاه بعنوان مبدا تحولات توسعه ای همه اسناد بالادستی به نقش و جایگاه دانشگاه بخصوص در تولید دانش و تربیت نیروی انسانی متخصص اشاره داشته اند. بر همین اساس سند پایه الگو نیز

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و سوم و سوم خردادماه ۱۳۹۸

در بندهای مختلفی بطور مستقیم و غیر مستقیم به جایگاه دانشگاه بعنوان یکی از مهمترین ارکان پیشرفت اشاره کرده است. از جمله این موارد عبارتند از:

۱ - گسترش تعلیم و تربیت و حیانی، عقلانی و علمی

۲- تربیت نیروی انسانی توانمند، خلاق، مسئولیت پذیر و دارای روحیه مشارکت جمعی با تأکید بر فرهنگ جهادی و محکم کاری

۳- دین، پیشرفت و عدالت، ایرانی بودن و اسلامیت، و تولید ثروت و معنویت از سوی صاحب نظران و نهادهای علمی کشور

۴- تقویت و گسترش تولید علمی اصیل، بومی و مفید در رشته های علوم انسانی با بهره گیری از مبانی و منابع اسلامی و دستاوردهای بشری

۵- توسعه علوم بین رشته ای و مطالعات و پژوهش های چند رشته ای بدیع و مفید

۶- کوشش و تعامل فکری بلندمدت و پایدار نخبگان و مؤسسات علمی برجسته کشور در عرصه بین المللی

۷- ارتقای دانش پایه و توسعه شبکه های علم، فناوری و نوآوری با همکاری متقابل مؤسسات علمی و پژوهشی، صنایع و دولت در فرایند تولید کالا و خدمات

۳- پیشینه تحقیق

بررسی تحقیقات انجام شده در بخش منابع خارجی در دوره های زمانی (۱۹۸۰-۲۰۱۴) و در بخش داخلی منابع سالهای (۱۳۸۳-۱۳۹۳) نشان داده که مطالعات انجام شده در این حوزه (تنبلی اجتماعی) اندک است. در این تحقیقات تنبلی اجتماعی را با توجه به متغیرهای روانشناسی اجتماعی و مدیریت، ارتباطات، کشاورزی و رفتار سازمانی مورد بررسی قرار داده اند. در این پژوهش ها به معیارهای، یادگیری، اعتماد، تعهد و تعلل در بین کارکنان سازمانی و گروه ها پرداخته اند. نکته ای که این پژوهش را از همه این تحقیقات متمایز می کند این است که تاکنون پژوهشی درباره تنبلی دانشگاهی خصوصاً در بین دانشجویان کشورمان انجام نشده است.

جدول شماره (۱) مشخصات روش شناسانه تحقیقات در زمینه تنبلی دانشگاهی

نام محقق	حوزه مطالعات	روش تحقیق	حجم نمونه	شیوه نمونه گیری	ابزار جمع آوری اطلاعات	نتیجه گیری
ارجمندنیا (۱۳۸۸)	تاملی بر پدیده تنبلی اجتماعی	توصیفی - تحلیلی	تعریف تنبلی و دلایل و راه های کنترل آن
محمدحسین پور و دیگران (۱۳۸۹)	بررسی رابطه بین رفتار شهروندی سازمانی با تنبلی اجتماعی	پیمایش	۱۲۷ نفر	تصادفی ساده	پرسشنامه (ارگان و کانوسکی و حسینی، ۱۹۹۶، ۲۰۰۸)	بین مولفه های ocb (نوع دوستی، وجدان کاری، تواضع، فضیلت شهروندی) و تنبلی اجتماعی بجز جوانمردی رابطه معنادار دارند
جوادی یگانه و	بررسی تطبیقی شاخص	تحلیل	۵۵	تطبیقی	کتابخانه ای	میزان تنبلی ایرانیان از متوسط جهانی

هشتین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

همکاران (۱۳۸۹)	تنبلی در ایران و کشورهای جهان و برخی راه حل ها	ثانویه	کشور	کمی		بیشتر است.
داودی و همکاران (۱۳۹۱)	رابطه بین تسهیم و بکارگیری دانش، اعتماد و تنبلی اجتماعی	پیمایش	۲۸۵	تصادفی سیستماتیک	پرسشنامه	سازمان ها باید با تسهیم و بکارگیری دانش در افزایش اعتماد بین کارکنان بکوشند، و این امر باعث کاهش تنبلی می شود و افزایش بهره وری
هون تن و لیتن (۲۰۰۸)	ادبیات تنبلی اجتماعی و رفتار سازمانی شهروند (OCB)	پیمایش	۳۴۱	تصادفی	پرسشنامه	وظیفه شناسی رابطه منفی با تنبلی دارد. و بین تنبلی اجتماعی و انگیزه رفتار هیچ رابطه ای یافت نشد
هیو لین (۲۰۰۸)	تنبلی اجتماعی و جهت گیری فرهنگی دانشجویان در کلاس درس	پیمایش	۲۵۲	پرسشنامه	جهت گیری فرهنگی مهمترین تبیین کننده برای تنبلی اجتماعی است و دانشجویانی که گرایش به کار گروهی دارند کمتر دچار تنبلی می شوند.
ژاسول و همکاران (۲۰۰۹)	ادراک دانشجویان از تنبلی اجتماعی « سابقه و پیامدهای آن در کسب و کارهای دانشجویان کارشناسی در کلاس درس	اکتشافی	۳۴۹		نظرسنجی و تجزیه و تحلیل محتوا	بی تفاوتی دانشجویان و عدم انسجام اجتماعی عامل تنبلی اجتماعی است
هال و بیوبول (۲۰۱۲)	مشکل سواری رایگان در پروژه گروهی	پیمایش	۲۰۵	تصادفی	پرسشنامه	مهمترین دلیل عدم پذیرش کار گروهی، سواری مجانی است
زیراتکار (۲۰۱۲)	شناخت تنبلی و تن پروری اجتماعی در گروه	توصیفی تحلیلی	کتابخانه ای	کاهش انگیزه، همزمان قرار نگرفتن در یک پیوستار، نبود هدف، بی اعتمادی، مهم نبودن دستاوردهای گروه
فریرا و پاچول (۲۰۱۲)	اگر صبر کنم شریکم کار را انجام خواهد داد" نقش وظیفه شناسی در رابطه با تعلیق علمی و تنبلی اجتماعی	پیمایش	۱۴۰	پرسشنامه	وظیفه شناسی از عامل تعلیق علمی و تنبلی اجتماعی
لایان و همکاران (۲۰۱۴)	تنبلی اجتماعی در تیم های کارآفرینی دانشجویی	پیمایش	۳۱۳	کار گروهی در آموزش کارآفرینی

۴- روش شناسی

از لحاظ منطق روش شناختی، روش تحقیق پژوهش حاضر پیمایشی و از نوع مقطعی می باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانشجویان دانشگاه مازندران در سطوح مختلف تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ است، که تعداد آنها ۱۳۷۷ نفر می باشد. برای برآورد حجم نمونه از فرمول کوکران که تعداد آن ۳۹۰ نفر برآورد گردید. در پژوهش حاضر برای انتخاب و دسترسی نمونه از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای متناسب با حجم استفاده شده است. با توجه به ماهیت تحقیق و مفاهیم و متغیرهای آن، داده های مورد نیاز تحقیق از طریق ابزار پرسشنامه انجام شده است. برای برآورد میزان اعتبار و

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

روایی ابزار اندازه گیری از روش اعتبار صوری و برای برآورد اعتماد یا پایایی آن و مقیاسهای تشکیل دهنده، از پیش آزمون پرسشنامه در یک نمونه ۴۰ نفری، از آلفای کرونباخ استفاده شده است. ضریب آلفای کرونباخ تمامی مقیاسها، در محدوده قابل قبول بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده های این پژوهش از نرم افزار Spss استفاده شده است.

۴-۱. تعریف متغیرها:

۴-۱-۱. متغیر مستقل: متغیر های زمینه ای

در تحقیق حاضر متغیرهای زمینه ای (دانشکده، مقطع تحصیلی، رشته تحصیلی، سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت سکونت)، جزو متغیرهای مستقل می باشد.

۴-۲. متغیر وابسته (تنبلی دانشگاهی)

متغیر وابسته در این تحقیق تنبلی دانشگاهی است که به معنی فرایندی که در آن با موقعیتی روبرو هستیم که در سطح کلان (دانشگاه)، در کارهای جمعی و هم اندیشی، برنامه ریزی ها، ساختار قوانین و مقررات، فرهنگ کار و غیره در سطح پایینی عمل می کند. و در مقابل، سطح خرد (دانشجویان) نیز انگیزه و علاقه ای برای تن دادن به فعالیت هایشان ندارند. تنبلی دانشگاهی در دو سطح مورد بررسی قرار گرفت که عبارتند از: تنبلی فردی، تنبلی گروهی

تنبلی فردی: تنبلی فردی در دانشگاه به کسانی که به دنبال لذتهای آنی، کارهای سرگرم کننده، بی اهمیت بودن به درس و تکالیف کلاسی، بی حوصله بودن در کلاس درس، خوش گذرانی، شب امتحانی و غیره،

و از این قبیل افراد اشاره دارد.

تنبلی گروهی: تنبلی گروهی در دانشگاه به رفتار متفاوت افراد در جمع اشاره دارد، زمانی که افراد در فعالیت های جمعی دانشگاهی، انجمن علمی دانشگاه، تشکلهای دانشجویی، مباحثات علمی گروهی، شرکت در فعالیتهای کلاسی و غیره بی عمل و لذت طلب هستند.

۵- یافته های تحقیق

۵-۱. توصیف داده ها

اطلاعات در این تحقیق از بین ۳۹۰ نفر از دانشجویان دانشگاه مازندران که ۳۷/۴ درصد مرد و ۶۲/۶ درصد آنها زن بوده اند جمع آوری شده است. در بین دانشکده های دانشگاه مازندران، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی با ۲۰/۵ درصد بالاترین و دانشکده علوم دریایی با ۰/۵ درصد کمترین پاسخگو را در بین ۳۹۰ نفر حجم نمونه داشته اند. در بین مقاطع تحصیلی دانشجویان کارشناسی با ۵۴/۴ درصد بالاترین و دانشجویان مقطع دکتری با ۹/۰ درصد کمترین پاسخگو را داشته اند. بیشترین سهم در حجم نمونه را دانشجویان کارشناسی ارشد با ۱۹/۰ درصد و کمترین آنها را دانشجویان ترم ۷

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دومی و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

و ۸ دکتري با ۰/۳ درصد، و بر حسب سن ۵۰/۳ درصد پاسخگويان افراد بين ۲۱ تا ۲۵ ساله كه بيشترين حجم نمونه را داشته و کمتر از ۲۱ ساله با ۲۰/۰ درصد كمترين، و ميانگين سني ۲۳/۹۶ درصد و حداكثر سن ۳۶ و حداقل سن ۱۸ ساله بوده اند. بر حسب تاهل ۸۴/۶ درصد از پاسخگويان مجرد و ۱۵/۴ درصد از آنها متاهل بوده و همچنين از لحاظ وضعيت سكونت ۶۶/۴ درصد ساكن خوابگاه كه بيشترين حجم نمونه را داشته و ۲۱/۰ درصد با والدين خود زندگي كرده اند و ۱۲/۳ درصد نيز ساكن در منازل شخصي بوده اند. ۴۷/۷ درصد درآمد خانواده خود را کمتر از يك ميليون تومان كه بيشترين افراد نمونه بوده اند و ۳۶/۴ درصد بين يك تا دو ميليون تومان، ۸/۷ درصد بين دو تا سه ميليون تومان و ۲،۷ درصد از پاسخگويان درآمد خانواده خود را بيشتر از سه ميليون تومان، همچنين ۷۶/۲ درصد از پاسخگويان خود را متعلق به طبقه متوسط، ۱۸/۵ درصد خود را متعلق به طبقه پايين و كمترين حجم نمونه با ۵/۴ درصد خود را متعلق به طبقه بالا دانسته اند. نتايج حاصل از تحليل توصيفي متغير تنبلي فردي نشان مي دهد كه ۶۱/۳ درصد از پاسخگويان تنبلي فردي را در حد متوسط و ۲۲/۰ درصد آن را كم و ۳۰/۳ درصد تنبلي فردي را زياد دانسته اند. متغير تنبلي گروهی نيز با ۶ گويه مورد بررسي قرار گرفت كه ۲۷/۴ درصد از پاسخگويان در كارهاي گروهی تنبلي كمتری داشته، ۵۹/۷ درصد آن را متوسط و ۱۲/۸ درصد تنبلي در كارهاي گروهی را زياد دانسته اند.

جدول (۲) توصيف اجمالي

توزيع فراواني	موارد	درصد
جنس	مرد	۳۷/۴
	زن	۶۲/۶
تاهل	مجرد	۸۴/۶
	متاهل	۱۵/۴
سكونت	خوابگاهي	۶۶/۴
	منزل شخصي	۱۲/۳
	زندگي با والدين	۲۱/۰
طبقه	بالا	۵/۴
	متوسط	۷۶/۲
	پايين	۱۸/۵
درآمد	كمتر از يك ميليون	۴۷/۷
	يك تا دو ميليون	۳۶/۴
	دو تا سه ميليون	۸/۷
	بيش از سه ميليون	۷/۲
دانشكده	علوم انساني (بيشترين)	۲۰/۵
	علوم دريائي (كمترين)	۰/۵
مقطع تحصيلي	كارشناسي	۵۴/۶
	ارشد	۳۶/۴
	دكتري	۹/۰

۲-۵. تحلیل داده ها

در این بخش با توجه به آزمون ها و بررسی های صورت گرفته به تحلیل داده ها پرداخته خواهد شد. با توجه به اینکه این تحقیق به بررسی رابطه بین متغیرهای زمینه ای بر تنبلی اجتماعی و ابعاد آن پرداخته شده است، در ادامه فرضیات تحقیق بررسی می گردد.

۱-۲-۵ تنبلی دانشگاهی و ابعاد آن بر حسب جنسیت

جدول (۳) میانگین میزان تنبلی دانشگاهی و ابعاد آن بر حسب جنس

ابعاد متغیر وابسته	متغیر جنس	تعداد	میانگین	آماره تی	سطح معناداری
تنبلی دانشگاهی	پسر	۱۴۶	۲۷/۹۳	۰/۷۳	۰/۴۷
	دختر	۲۴۴	۲۷/۴۷		
تنبلی فردی	پسر	۱۴۶	۱۴/۰۳	-۰/۶۴	۰/۵۲
	دختر	۲۴۴	۱۴/۲۷		
تنبلی گروهی	پسر	۱۴۶	۱۳/۹۰	۱/۸۸	۰/۰۶
	دختر	۲۴۴	۱۳/۱۹		

بر اساس آزمون اول میانگین نمره « تنبلی دانشگاهی » در بین پسران ۲۷/۹۳ و در بین دختران ۲۷/۴۷ می باشد، که نشان دهنده تنبلی دانشگاهی بیشتر پسران دانشجوی نسبت به دختران در نمونه بررسی شده ما می باشد، ولی این اختلاف میانگین خیلی کم است و سطح معناداری برابر با ۰/۴۷ (بیشتر از ۰/۰۵) بدست آمده است و در نتیجه این اختلاف میانگین معنادار نمی باشد و قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را ندارد.

در آزمون دوم تفاوت میانگین « تنبلی فردی » در بین پسران و دختران مورد بررسی قرار گرفته است، که بر اساس جدول فوق میانگین نمره تنبلی فردی پسران برابر با ۱۴/۰۳ و میانگین نمره تنبلی فردی دختران ۱۴/۲۷ می باشد. که در نمونه مورد بررسی قرار گرفته تنبلی فردی دختران کمی بیشتر از پسران می باشد؛ اما از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰/۵۲ (بیشتر از

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و سوم خردادماه ۱۳۹۸

۰/۰۵) است در نتیجه این مقدار تفاوت معنادار نبوده و قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را ندارد.

در آزمون سوم تفاوت میانگین «تنبلی گروهی» در بین پسران و دختران مورد بررسی قرار گرفته است که بر اساس جدول فوق میانگین نمره تنبلی گروهی پسران برابر با ۱۳/۹۰ و میانگین نمره تنبلی گروهی دختران ۱۳/۱۹ می باشد. از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰/۰۶ (بیشتر از ۰/۰۵) است در نتیجه همانند نتایج دو آزمون قبل وجود تفاوت معنادار در میانگین نمره تنبلی گروهی در بین دختران و پسران دانشجو با احتمال ۹۵ درصد را نمی توان پذیرفت و در واقع فرض صفر مبنی بر عدم تفاوت بین دو گروه تایید می گردد.

۲-۲-۵. تنبلی دانشگاهی و ابعاد آن بر حسب وضعیت تاهل

جدول (۴) تفاوت میانگین متغیر وابسته و ابعاد آن بر حسب وضعیت تاهل

سطح معناداری	آماره تی	میانگین	تعداد	متغیر وضعیت تاهل	ابعاد متغیر وابسته
۰/۱۴	۱/۴۹	۲۷/۸۴	۳۳۰	مجرد	تنبلی دانشگاهی
		۲۶/۵۷	۶۰	متاهل	
۰/۲۲	۱/۲۲	۱۴/۲۸	۳۳۰	مجرد	تنبلی فردی
		۱۳/۶۷	۶۰	متاهل	
۰/۱۹	۱/۳۱	۱۳/۵۶	۳۳۰	مجرد	تنبلی گروهی
		۱۲/۹۰	۶۰	متاهل	

بر اساس آزمون اول میانگین نمره «تنبلی دانشگاهی» در بین افراد مجرد ۲۷/۸۴ و در بین افراد متاهل ۲۶/۵۷ می باشد که نشان دهنده تنبلی دانشگاهی بیشتر افراد مجرد نسبت به افراد متاهل در نمونه بررسی شده ما می باشد، ولی این اختلاف میانگین خیلی کم است و به همین دلیل سطح معناداری برابر با ۰/۱۴ (بیشتر از ۰/۰۵) بدست آمده است و در نتیجه این اختلاف میانگین معنادار نمی باشد و قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را ندارد.

در آزمون دوم تفاوت میانگین «تنبلی فردی» در بین افراد مجرد و متاهل مورد بررسی قرار گرفته است که بر اساس جدول فوق میانگین نمره تنبلی فردی افراد مجرد برابر با ۱۴/۲۸ و میانگین نمره تنبلی فردی افراد متاهل ۱۳/۶۷ می باشد. که در نمونه مورد بررسی قرار گرفته تنبلی فردی افراد مجرد کمی بیشتر از تنبلی فردی افراد متاهل می باشد؛ اما از آنجایی که سطح

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

معناداری برابر با ۰/۲۲ (بیشتر از ۰/۰۵) است در نتیجه این مقدار تفاوت معنادار نبوده و قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را ندارد.

در آزمون سوم تفاوت میانگین «تنبلی گروهی» در بین افراد مجرد و متاهل مورد بررسی قرار گرفته است که بر اساس جدول فوق میانگین نمره تنبلی گروهی افراد مجرد برابر با ۱۳/۵۶ و میانگین نمره تنبلی گروهی افراد متاهل ۱۲/۹۰ می باشد. که در نمونه مورد بررسی قرار گرفته تنبلی گروهی افراد مجرد همچون تنبلی فردی و تنبلی کل (تنبلی دانشگاهی) کمی بیشتر از افراد متاهل می باشد؛ اما از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰/۱۹ (بیشتر از ۰/۰۵) است در نتیجه این مقدار تفاوت معنادار نبوده و قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را ندارد.

۵-۲-۳. تنبلی دانشگاهی و ابعاد آن بر حسب مقطع تحصیلی

جدول (۵) تفاوت میانگین متغیر وابسته و ابعاد آن بر حسب مقطع تحصیلی

متغیر وابسته	مقطع تحصیلی	تعداد	میانگین	F آماره	سطح معناداری
تنبلی فردی	کارشناسی	۲۱۳	۱۴/۸۸	۱۰/۲۴	۰/۰۰
	کارشناسی ارشد	۱۴۲	۱۳/۵۲		
	دکتری	۳۵	۱۲/۶۳		
	کل	۳۹۰	۱۴/۱۸		
تنبلی گروهی	کارشناسی	۲۱۳	۱۳/۷۵	۲/۳۷	۰/۰۹
	کارشناسی ارشد	۱۴۲	۱۳/۳۷		
	دکتری	۳۵	۱۲/۴۳		
	کل	۳۹۰	۱۳/۴۶		
تنبلی دانشگاهی	کارشناسی	۲۱۳	۲۸/۶۳	۷/۶۱	۰/۰۰
	کارشناسی ارشد	۱۴۲	۲۶/۷۹		
	دکتری	۳۵	۲۵/۰۶		
	کل	۳۹۰	۲۷/۶۴		

بررسی میانگین نمرات کسب شده در میان دانشجویان سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری نشان می دهد که تفاوت میانگین کسب شده در متغیر تنبلی دانشگاهی و تنبلی فردی با توجه به مقدار سطح معناداری (سطح معناداری برای هر دو برابر است با ۰/۰۰)، از نظر آماری

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دووم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

معنادار است. تنها تفاوت میانگین نمره تنبلی گروهی در میان مقاطع تحصیلی مختلف، با توجه به مقدار سطح معناداری ۰/۰۹ (بالاتر از ۰/۰۵) معنادار نمی باشد.

۱-۳-۲-۵. آزمون های مقایسه های چندگانه تعقیبی (Post Hoc):

جدول تحلیل واریانس یک طرفه، تنها به ما می گوید که اختلاف بین میانگین گروه ها معنی دار است یا خیر؛ اما به ما نمی گوید که در صورت معنادار بودن اختلاف بین کدام جفت از میانگین ها معنی دار است. بر این اساس از آزمون های تعقیبی برای پی بردن به کیفیت این تفاوت ها استفاده شده است.

جدول (۶) آزمون برابری واریانس گروه ها

سطح معناداری	درجه آزادی ۲	درجه آزادی ۱	آماره لون	متغیر
۰/۷۲	۳۸۶	۲	۱/۳۷	تنبلی دانشگاهی
۰/۹۸	۳۸۷	۲	۰/۰۲	تنبلی فردی

جدول فوق برای پی بردن به این مسئله که آیا واریانس گروه ها با یکدیگر برابر است یا خیر مورد استفاده قرار می گیرد. از آنجایی که سطح معناداری در هر دو متغیر بزرگ تر از ۰/۰۵ (به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۹۸) می باشد؛ لذا نتیجه گرفته می شود که واریانس گروه ها با یکدیگر برابر است و باید از یکی از آزمون های تعقیبی واریانس برابر استفاده کرد.

آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی برحسب مقایسه میانگین تنبلی دانشگاهی

جدول (۷) آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی برحسب مقایسه میانگین تنبلی دانشگاهی

سطح معناداری	اختلاف میانگین	متغیر
۰/۰۱	۱/۸۳°	کارشناسی کارشناسی ارشد
۰/۰۰	۳/۵۸°	دکتری
۰/۰۱	-۱/۸۳°	کارشناسی ارشد کارشناسی
۰/۲۸	۱/۷۳	دکتری
۰/۰۰	-۲/۵۸°	دکتری کارشناسی
۰/۲۸	-۱/۷۳	کارشناسی ارشد

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

بر اساس نتایج جدول فوق با توجه به سطح معناداری های موجود، تنها سطح معناداری بین دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری معنادار نمی باشد (سطح معناداری برابر با ۰/۲۸)

اختلاف بین مقاطع کارشناسی با کارشناسی ارشد (سطح معناداری برابر است با ۰/۰۱) و کارشناسی با دکتری (سطح معناداری برابر است با ۰/۰۰) معنادار می باشد. و بر اساس اختلاف میانگین های بدست آمده میانگین تنبلی دانشگاهی دانشجویان کارشناسی از هر دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری بیشتر می باشد و این اختلاف معنادار بوده و در نتیجه قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری را دارد.

آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی برحسب مقایسه میانگین تنبلی فردی

جدول (۸) آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی برحسب مقایسه میانگین تنبلی فردی

سطح معناداری	اختلاف میانگین	متغیر
۰/۰	۱/۳۶*	کارشناسی کارشناسی ارشد
۰/۰۰	۲/۲۵*	دکتری
۰/۰۰	-۱/۳۶*	کارشناسی ارشد کارشناسی
۰/۳۷	۰/۸۹	دکتری
۰/۰۰	-۲/۲۵*	دکتری کارشناسی
۰/۳۷	-۰/۸۹	کارشناسی ارشد

بر اساس نتایج جدول فوق با توجه به سطح معناداری های موجود، تنها سطح معناداری بین دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری (سطح معناداری برابر با ۰/۳۷) معنادار نمی باشد. اختلاف بین مقاطع کارشناسی با کارشناسی ارشد (سطح معناداری برابر است با ۰/۰۰) و کارشناسی با دکتری (سطح معناداری برابر است با ۰/۰۰) معنادار می باشد. و بر اساس اختلاف میانگین های بدست آمده میانگین تنبلی فردی دانشجویان کارشناسی از هر دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

بیشتر می باشد و این اختلاف معنادار بوده و در نتیجه قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را دارد.

۳-۵. تفاوت میزان تنبلی دانشگاهی و ابعاد آن بر حسب وضعیت سکونت

جدول (۹) تفاوت میانگین متغیر وابسته ابعاد آن بر حسب وضعیت سکونت

سطح معناداری	آماره F	میانگین	فراوانی	طبقات
۰/۰۰	۴/۹۸	۱۴/۰۲	۲۵۹	ساکن خوابگاه
		۱۳/۲۹	۴۸	منزل شخصی
		۱۵/۱۷	۸۲	زندگی با والدین
		۱۴/۱۷	۳۸۹	کل
۰/۳۵	۱/۰۴	۱۳/۲۹	۲۵۹	ساکن خوابگاه
		۱۳/۳۳	۴۸	منزل شخصی
		۱۳/۹۴	۸۲	زندگی با والدین
		۱۳/۴۳	۳۸۹	کل
۰/۰۳	۳/۵۰	۲۷/۳۱	۲۵۹	ساکن خوابگاه
		۲۶/۶۲	۴۸	منزل شخصی
		۲۹/۱۱	۸۲	زندگی با والدین
		۲۷/۶۱	۳۸۹	کل

خروجی آزمون تحلیل واریانس یک طرفه جهت مقایسه تنبلی دانشگاهی و هریک از ابعاد آن در میان وضعیت های سکونت مختلف در جدول فوق آمده است. بررسی میانگین نمرات کسب شده در میان دانشجویان سه وضعیت سکونت خوابگاهی، منزل شخصی و زندگی با والدین نشان می دهد که تفاوت میانگین کسب شده در متغیر تنبلی دانشگاهی و تنبلی فردی با توجه به مقدار سطح معناداری، از نظر آماری معنادار بوده و تفاوت میانگین نمره تنبلی گروهی در میان وضعیت های سکونت مختلف، با توجه به مقدار سطح معناداری ۰/۳۵ (بیشتر از ۰/۰۵) معنادار نمی باشد

۳-۵-۱. آزمون های مقایسه های چندگانه تعقیبی (Post Hoc):

برای پی بردن به این موضوع که اختلاف میانگین تنبلی دانشگاهی و فردی بین کدام مقاطع معنادار است از آزمون مقایسه های چندگانه تعقیبی استفاده شده است.

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

جدول (۱۰) آزمون برابری واریانس گروه ها

متغیر	آماره لون	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معناداری
تنبلی دانشگاهی	۰/۲۳	۲	۳۸۶	۰/۷۹
تنبلی فردی	۰/۴۷	۲	۳۸۶	۰/۶۳

جدول فوق برای پی بردن به این مسئله که آیا واریانس گروه ها با یکدیگر برابر است یا خیر مورد استفاده قرار می گیرد. از آنجایی که سطح معناداری در هر دو بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد؛ لذا نتیجه گرفته می شود که واریانس گروه ها با یکدیگر برابر است و باید از یکی از آزمون های تعقیبی واریانس برابر استفاده گردد.

۳-۳-۱. آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی بر حسب مقایسه میانگین تنبلی دانشگاهی

جدول (۱۱) آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی بر حسب مقایسه میانگین تنبلی دانشگاهی

متغیر	اختلاف میانگین	سطح معناداری
خوابگاه، منزل شخصی.	۰/۶۹	۰/۷۵
نزد والدین	-۱/۸۰°	۰/۰۵۰
منزل شخصی، خوابگاه	-۰/۶۹	۰/۷۵
نزد والدین	-۲/۴۸	۰/۰۶
نزد والدین، خوابگاه.	۱/۸۰°	۰/۰۵۰
منزل شخصی	۲/۴۸	۰/۰۶

بر اساس نتایج جدول فوق با توجه به سطح معناداری های موجود، تنها اختلاف میانگین بین دو وضعیت سکونت خوابگاه با نزد والدین معنادار می باشد (سطح معناداری برابر است با ۰/۰۵۰) که بر اساس آن تنبلی دانشگاهی پاسخگویانی که نزد والدین سکونت دارند بیشتر از تنبلی دانشجویانی است که در خوابگاه سکونت دارند و این اختلاف قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را دارد.

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

۵-۳-۲. آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی برحسب مقایسه میانگین تنبلی فردی

جدول (۱۲) آزمون تعقیبی توکی میان مقاطع تحصیلی برحسب مقایسه میانگین تنبلی فردی

سطح معناداری	اختلاف میانگین	متغیر
۰/۳۹	۰/۷۳	خوابگاه، منزل شخصی،
۰/۰۳	-۱/۱۵°	نزد والدین
۰/۳۹	-۰/۷۳	منزل شخصی، خوابگاه،
۰/۰۱	-۱/۸۸°	نزد والدین
۰/۰۳	۱/۱۵°	نزد والدین، خوابگاه
۰/۰۱	۱/۸۸°	منزل شخصی

بر اساس نتایج جدول فوق با توجه به سطح معناداری های موجود، اختلاف میانگین تنبلی فردی بین افراد ساکن خوابگاه با نزد والدین و همچنین بین ساکن منزل شخصی با نزد والدین معنادار می باشد. بر اساس اختلاف میانگینی که در جدول فوق ذکر شده، تنبلی فردی دانشجویانی که نزد والدین سکونت دارند بیشتر از دانشجویانی است که در خوابگاه زندگی می کنند. و همچنین تنبلی فردی دانشجویانی که در نزد والدین زندگی می کنند بیشتر از دانشجویانی است که در منزل مسکونی سکونت دارند. و این اختلاف قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه آماری ما را دارد

۵-۴. تفاوت میانگین میزان تنبلی دانشجویی و ابعاد آن برحسب نوع دانشکده

جدول (۱۳) تفاوت میانگین متغیر وابسته و ابعاد آن برحسب نوع دانشکده

سطح معناداری	F آماره	میانگین	فراوانی	طبقات	متغیر
۰/۲۶	۱/۳۴	۹/۲۹	۲۲۶	علوم انسانی	تنبلی فردی
		۸/۵۲	۲۱	هنر و معماری	
		۹/۲۱	۱۰۱	علوم پایه	
		۸/۰۴	۴۲	فنی و مهندسی	
		۹/۰۹	۳۹۰	کل	
۰/۲۶	۱/۳۳	۸/۳۶	۲۲۶	علوم انسانی	تنبلی گروهی
		۷/۶۷	۲۱	هنر و معماری	
		۸/۶۵	۱۰۱	علوم پایه	
		۷/۳۰	۴۲	فنی و مهندسی	
		۸/۲۸	۳۹۰	کل	

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و سوم و سوم خردادماه ۱۳۹۸

۰/۱۵	۱/۷۸	۸/۵۱	۲۲۶	علوم انسانی	تنبلی دانشگاهی
		۷/۷۵	۲۱	هنر و معماری	
		۸/۶۱	۱۰۱	علوم پایه	
		۷/۳۲	۴۲	فنی و مهندسی	
		۸/۳۷	۳۹۰	کل	

خروجی آزمون تحلیل واریانس یک طرفه جهت مقایسه تنبلی دانشگاهی و هریک از ابعاد آن در میان دانشکده های مختلف در جدول فوق آمده است. بررسی میانگین نمرات کسب شده در میان دانشجویان دانشکده های مختلف نشان می دهد که تفاوت میانگین کسب شده در هیچ یک از سه متغیر تنبلی دانشگاهی، تنبلی فردی و تنبلی گروهی معنادار نمی باشد.

۶- بحث و نتیجه گیری: تنبلی دانشگاهی چالش الگوی پیشرفت

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مبتنی بر معنویت است که هدف آن رشد و تعالی انسان می باشد. در این الگو وظیفه آبادانی دنیا و تمدن سازی برای گسترش توحید و معنویت در تمام شئون زندگی بر عهده انسان قرار داده شده است. در این بین علم، دانش و فناوری از ارکان اصلی الگوی پیشرفت می باشد. تلاش برای تولید علم و فناوری نیازمند پرورش نیروی انسانی موثر برای توسعه و پیشرفت کشور می باشد. توسعه نیروی انسانی هر گونه روندی است که توان توسعه دانش مبتنی بر کار، تخصص، سودآوری و رضایت را دارد. چه برای نتیجه فردی، گروهی، تیمی یا برای منافع یک سازمان، جامعه، ملت یا در نهایت تمام بشریت. بخش بزرگی از نیروی کار کشور در دانشگاهها مشغول به تحصیل هستند. دانشگاه نقش موثری در پرورش نیروی انسانی و تولید علم و دانش و فناوری که از ارکان اساسی الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت دارد. همچنین دانشگاه از متحول ترین نظام یک کشور می باشد که در توسعه نقش فعالی دارد. اما دانشگاه با چالش های زیادی رو برو است که مانع موثر در پیشرفت الگوی اسلامی- ایرانی هست، از جمله این چالشها، تنبلی دانشگاهی می باشد. این در حالی است که بند ۷ الگوی پایه اسلامی ایرانی پیشرفت مستقیماً به تربیت نیروی توانمند در جهت رسیدن به اهداف الگو به این صورت اشاره کرده است:

" تربیت نیروی انسانی توانمند، خلاق، مسئولیت پذیر و دارای روحیه مشارکت جمعی با تأکید بر فرهنگ جهادی و محکم کاری"

همچنین در بندهای دیگر تدابیر مرتبط با الگوی پیشرفت از جمله بندهای ۱۱، ۱۲ و ۱۴ بحثهایی مرتبط با تحقیق و نظریه پردازی، تقویت و گسترش تولیدات علمی اصیل و ارتقای دانش پایه پرداخته است که به نظر اهمیت جدیت در کار علمی و دوری از تنبلی بخصوص در میان دانش جویان را مشخص می کند.

نخستین درس توسعه نیافتگی کشورمان، کار و تلاش و پرهیز از روحیه تنبلی است. در بن بیشتر مشکلات افراد جامعه و مشخصه هایی که کم و بیش از آنها به عنوان آسیب های فرهنگی و یا اجتماعی یاد می کنند، خصوصیت

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

اخلاقی تنبلی اجتماعی را مشاهده می کنیم که به اعتقاد برخی از صاحب نظران، بسیاری از ویژگی های نامطلوب ما بر روی آن سوار شده است (مثل نشاط کار نداشتن، ناامیدی، خودخواهی های افراطی، بدبین بودن به دیگران، بدبین بودن به آینده، نداشتن اعتماد به خود و) و در فرهنگ و خصلت جمعی ما بسیار ریشه دارد (چلبی، ۱۳۸۱، قاضی مرادی، ۱۳۷۸، بازرگان ۱۳۵۷ و جمال زاده ۱۳۴۵). در این پژوهش به بررسی تنبلی دانشگاهی به عنوان یکی از عوامل موثر که مانع توسعه کشور پرداخته شد. اطلاعات در این تحقیق از بین ۳۹۰ نفر از دانشجویان دانشگاه مازندران که ۱۴۶ نفر از آنها مرد و ۲۴۴ نفر از آنها زن بوده است جمع آوری شده است. میزان تنبلی دانشگاهی و ابعاد آن بر حسب جنس (پسر و دختر) از آزمون t دو نمونه مستقل استفاده شده و نشان داد که بر حسب جنس (دختر، پسر) معنادار نیست و قابلیت تعمیم دهی را ندارد لذا این یافته خلاف یافته های پژوهشی تیساو و همکاران او بود (تیساو و همکاران، ۲۰۱۱). همین طور بین تنبلی و ابعاد آن با وضعیت تاهل و نوع دانشکده رابطه معناداری ثابت نشد. بررسی نمرات کسب شده در مورد متغیر تنبلی فردی در میان دانشجویان سه مقطع کارشناسی ۱۴/۸۸ و کارشناسی ارشد ۱۳/۵۲، دکتری ۱۲/۶۴ و میانگین کل ۱۴/۱۸ و نمرات تفاوت تنبلی دانشگاهی در میان دانشجویان کارشناسی ۲۸/۶۳ و ارشد ۲۶/۷۹ و دکتری ۲۵/۰۶ و میانگین کل ۲۷/۶۴ نشان می دهد که میانگین دو متغیر ذکر شده (تنبلی فردی، تنبلی دانشگاهی) با توجه به سطح معناداری (سطح معناداری هر دو برابر با ۰/۰۰) از نظر آماری معنادار بوده است. براساس آزمون تعقیبی توکی سطح معناداری بین دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری (۱/۸۳ - و ۱/۷۳) که (سطح معناداری برابر با ۰/۲۸) معنادار نمی باشد. براساس اختلاف میانگین های به دست آمده میانگین تنبلی دانشگاهی دانشجویان کارشناسی از هر دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری بیشتر است و این اختلاف معنادار بوده و قابلیت تعمیم به کل جامعه آماری را دارا می باشد. بر اساس اختلاف میانگین های به دست آمده میانگین تنبلی فردی دانشجویان کارشناسی از هر دو مقطع ارشد و دکتری بیشتر است و این اختلاف معنادار بوده و قابلیت تعمیم به کل جامعه آماری ما را دارد. نتایج تحقیق حاضر خلاف نتایج کاظمی و همکاران به دست می دهد (کاظمی و همکاران، ۱۳۸۹). از دیگر متغیرها مورد بررسی وضعیت سکونت است که یکی از متغیرهای مهم در زمینه تنبلی دانشگاهی می باشد. بررسی میانگین نمرات کسب شده در میان دانشجویان در سه وضعیت، سکونت خوابگاهی، منزل شخصی و زندگی با والدین نشان می دهد که تفاوت میانگین کسب شده در متغیرهای تنبلی دانشگاهی و تنبلی فردی معنادار می باشد. بر اساس آزمون توکی تنبلی دانشجویانی که نزد والدین سکونت دارند بیشتر از تنبلی دانشجویانی است که در خوابگاه سکونت دارند. همچنین تنبلی فردی دانشجویانی که نزد والدین زندگی می کنند بیشتر از دانشجویانی است که در منزل شخصی سکونت دارند. همچنین در این تحقیق تنبلی دانشگاهی در حد متوسط ارزیابی شد.

راهکارها و پیشنهادات

۱- ایجاد قواعد و دستورالعمل در نمره دهی می تواند زمینه ی مشارکت و فعالیت دانشجویان را فراهم آورد و نبود این قواعد، معیار روابط و کنش صمیمی (استاد، دانشجو) به عبارتی فراهم بودن شرایط و وسایل زمینه ی تنبلی است.

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشرانها، چالشها و الزامات تحقق؛ بیت و دایره و بیت و سوم خردادماه ۱۳۹۸

- ۲- از عوامل دیگر جا به جایی پست های سازمانی (اساتید، کارکنان) و ایجاد گرایش های سیاسی در دانشگاه با برنامه ها و قواعد متغییر مجموعه ای معین برای به حداکثر رساندن نفع فردی و ایجاد اختلال در قوانین جامع می شود
- ۳- افزایش ظرفیت پذیرش در دانشگاه ها و امکانات ثابت و نامتوازن زمینه ی مشارکت کمتر در کلاس، عدم برنامه ریزی در کلاس، عدم نظارت و..... را به وجود آورده است. لازم است ظرفیت پذیرش دانشجو متناسب با نیاز و بخصوص ظرفیتهای آموزشی و امکانات دیگر صورت گیرد.
- ۴- بهره برداری علمی از رساله های دانشجویان یکی از راه کارهای کاهش تنبلی است زیرا باعث جلوگیری از خرید رساله که بستر راحت طلبی دانشجویان است میشود. لازم است در مراحل تصویت رساله و پروژه ها کاربردی بودن آن و سازمانهای مرتبط با آن در نظر گرفته شوند.
- ۵- طولانی بودن ساعت کلاس درس و نبود فاصله های زمانی در یادگیری مطالب زمینه ی خستگی، کسالت و سستی و تنبلی است. لازم است تا اساتید از ابزارهای آموزشی نوین برای تدریس استفاده کنند.
- ۶- اجبار در انتخاب رشته تحصیلی و ادامه به تحصیل در آن رشته که فرد تمایلی به آن و آینده آن نمی بیند. زمینه ساز تنبلی خواهد بود. بنابراین برداشتن این مانع زمینه ی کاهش تنبلی است.

۶- منابع

- ارجمندنی، علی اکبر (۱۳۸۸). *تاملی بر پدیده تنبلی اجتماعی*، پژوهشنامه اخلاق و جهانی شدن، ۳۷-۵۴
- بلیکی، نورمن (۱۳۹۲). *طراحی پژوهش های اجتماعی*، حسن چاوشیان، چاپ هشتم، تهران: نشر نی.
- جوادیگان، محمد رضا؛ فاطمی امین، زینب؛ فولادیان، مجید (۱۳۸۹). *بررسی تطبیقی شاخص تنبلی در ایران و کشورهای جهان و برخی راحل ها*، فصل نامه راهبرد فرهنگ، ۱۱۲-۱۳۴
- جوادیگان، محمد رضا؛ فولادیان، مجید (۱۳۹۱). *تنبلی اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن*، مجله جامعه شناسی ایران، ۱۲ (۴)، ۱۳۷-۱۰۹
- جوادیگان، محمد رضا (۱۳۸۷). *رویکرد جامعه شناسانه نظریه انتخاب عقلانی*، علوم اجتماعی، راهبرد فرهنگ؛ دوره ۳۱ (۳)، ۳۳-۶۴
- حاجیلری، عبدالرضا (۱۳۸۷). *بررسی موانع فرهنگی عدم توسعه کار جمعی و گروهی در تشکلهای و مجموعه های دانشجویی*، نشریه دانشگاه اسلامی، ۱۰۱-۱۲۰
- ریتزر، جرج؛ گودمن، داگلاس جی (۱۳۹۰). *نظریه ی جامعه شناسی مدرن*، خلیل میرزایی و عباس لطفی زاده، انتشارات جامعه شناسان، تهران: چاپ اول
- ساروخانی، باقر (۱۳۷۰). *درآمدی بر دائرة المعارف علوم اجتماعی*، ج ۲، تهران: انتشارات کیهان،

هشتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ الگوی پیشرفت؛ پیشران ها، چالش ها و الزامات تحقق؛ بیت و دوم و سوم خردادماه ۱۳۹۸

سلیمان پور، محمد جواد (۱۳۸۴). هویت دانشجو، علوم اجتماعی، فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، ۴۷-۸۴

عطاءآبادی، حسین علیان (۱۳۹۳). نخستین کنفرانس ملی آینده پژوهی، مدیریت و توسعه در کشور. مرکز توسعه و آموزشهای نوین ایران (متانا). دبیر کنفرانس، شیراز ۱۳۹۳/۰۷/۲۲

علیوردی نیا، اکبر و صالح نژاد، صالح (۱۳۹۲). بررسی عوامل موثر در اقدام به تقلب دانشجویان، فصلنامه اخلاق در علوم و فن آوری، سال هشت، شماره ۱، ص ۸۵-۹۳

کلمن، جیمز (۱۳۷۷). بنیادهای نظریه اجتماعی، منوچهر صبوری کاشانی، چ ۳، تهران: نشر نی.

کوزر، لوئیس (۱۳۷۸). نظریه های بنیادی جامعه شناسی، ترجمه فرهنگ ارشاد، تهران: نشر نی.

کاوه، منیژه؛ فیاضی، مرجان؛ کاظمی، مصطفی (۱۳۸۹). بررسی میزان شیوع تعلل و عوامل مؤثر بر آن در بین مدیران و کارکنان دانشگاه، مدیریت تحول، سال دوم، ۴۲-۶۳

مومن، زکیه (۱۳۹۵). بررسی سیاست های کلان علم و فناوری در افق دستیابی به تمدن اسلامی از منظر مقام معظم رهبری، پنجمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت. الگوی پایه پیشرفت.

جمال زاده، محمد علی (۱۳۴۵). خلیقات ما ایرانیان. تهران: کتاب فروشی فروغی.

بازرگان، مهدی، متقی، عبدالله (۱۳۵۷). سازگاری ایرانی: فصل الحاقی روح ملت ها، تهران، یاد

قاضی مرادی، حسن (۱۳۷۸). در پیرامون خودمداری ایرانیان، تهران، ارمغان

نوروزی، عباسعلی، ابوقاسمی، محمود، قهرمانی، محمد (۱۳۹۵). راهبرد تولید علم بر اساس تحلیل ساختارهای سازمانی و مدیریتی دانشگاه ها، مدیریت راهبردی، شماره ۱۲.

کومز، فلیپ (۱۳۵۶). برنامه ریزی آموزشی چیست، ترجمه محمد برهان منش، انتشارات دانشگاه تهران.

Kerr, N. L. (1983). Motivation Losses in Small Groups: A Social Dilemma Analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(4), 819-828

Besedes, T., Deck, C., Quintanar, S., Sarangi, S., & Shor, M. (2011). Free-riding and Performance in Collaborative and Non-collaborative Groups. Georgia Institute of Technology, University of Arkansas, Louisiana State University, Louisiana State University, University of Connecticut Online at <https://mpr.aub.uni-muenchen.de/33948/> MPRA Paper No. 33948, posted 8. October 2011 14:31 UTC

Charbonnier, E., Huguet, P., Brauer, M., & Monteil, J. M. (1998). Social loafing and self-beliefs: People's collective effort depends on the extent to which they distinguish themselves as better than others. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 26(4), 329-340.

Chidambaram, L., & Tung, L.L. (2005). Is out of sight, out of mind? An empirical study of social loafing in technology-supported groups. *Information Systems Research*, 16(2), 149-168

- Chinn, D. L. (1980). Diligence and laziness in Chinese agricultural production teams. *Journal of Development Economics*, 7(3), 331-344
- Cook, R. (2001). Social psychology in project management. PM Forum: Connecting the world to project management website. <http://www.pmforum.org/library/papers>
- Harkins, S. G., & Jackson, J. M. (1985). The role of evaluation in the elimination of social loafing. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 11, 457-465.
- Hoon, H., & Tan, T. M. L. (2008). Organizational citizenship behavior and social loafing: The role of personality, motives, and contextual factors. *The Journal of Psychology*, 142(1), 89-108
- Karau, S. J., & Williams, K. D. (1993). Social loafing: A meta-analytic review and theoretical integration. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65(4), 681-706
- Jassawalla, A., Sashittal, H., & Sashittal, A. (2009). Students' perceptions of social loafing: Its antecedents and consequences in undergraduate business classroom teams. *Academy of Management Learning & Education*, 8(1), 42-54.
- Kidwell, R. E., & Bennett, N. (1993). Employee propensity to withhold effort: A conceptual model to intersect three avenues of research. *Academy of Management Review*, 18(3), 429-456
- Liden, R., Wayne, S., Jaworski, R., Bennett, N. (2004). Social loafing: A field investigation. *Journal of Management*, 2004(32): 285-304.
- Mulvey, P. W., & Klein, H. J. (1998). The impact of perceived loafing and collective efficacy on group goal processes and group performance. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 74(1), 62-87.
- Piezon, S. L., & Ferree, W. D. (2008). Perceptions of social loafing in online learning groups: A study of public university and US Naval War College students. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 9(2)
- Ramasco, J. J. (2007). Social inertia and diversity in collaboration networks. *The European Physical Journal-Special Topics*, 143(1), 47-50
- Roedenbeck, M. R. (2011). Individual Path Dependency and Social Inertia: Facing the Crudeness of Sociology. *Journal of Futures Studies*, 15(4), 25-44.
- Williams, K. D., & Karau, S. J. (1991). Social loafing and social compensation: The effects of expectations of co-worker performance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(4) 570-581
- Zeraatkar, S. (2012). Understanding Social Loafing in Groups. In the Name of God, Vol.1 .no 2 .pp. 49-59
- Aggarwal, P., & O'Brien, C. L. (2008). Social loafing on group projects: Structural antecedents and effect on student satisfaction. *Journal of Marketing Education*, 30(3), 255-264.
- Synnott, K. (2016). Guides to Reducing Social Loafing in Group Projects: Faculty Development.
- Lammers, H. B. (2006). Students' attitudes toward a new method for preventing loafing on the group project: The team activity diary. *Journal of College Teaching & Learning*, 3(1).

- Brooks, C. M., & Ammons, J. L. (2003). Free riding in group projects and the effects of timing, frequency, and specificity of criteria in peer assessments. *Journal of Education for Business*, 78(5), 268-272.
- Ferrari, J. R., & Pychyl, T. A. (2012). " If I Wait, My Partner Will Do It:" The Role of Conscientiousness as a Mediator in the Relation of Academic Procrastination and Perceived Social Loafing. *North American Journal of Psychology*, 14(1).
- Lyons, R., Lynn, T., & Mac an Bhaird, C. (2014). 7. Social loafing in student entrepreneurship teams.
- CLARK, J., & BAKER, T. (2011). " It's Not Fair!" Cultural Attitudes to Social Loafing in Ethnically Diverse Groups. *Intercultural Communication Studies*, 20(1).
- Lin, P. H. (2008). A research on social loafing and students' cultural orientations in ESL/EFL classroom (Doctoral dissertation, Ming Chuan University).
- Hall, D., & Buzwell, S. (2013). The problem of free-riding in group projects: Looking beyond social loafing as reason for non-contribution. *Active Learning in Higher Education*, 14(1), 37-49
- Ringelmann, M. (1913). Research on animate sources of power: The work of man. In *Annales de l'Institut National Agronomique* (Vol. 12, No. 2, pp. 1-40).
- Jackson, J. M., & Williams, K. D. (1985). Social loafing on difficult tasks: Working collectively can improve performance. *Journal of personality and social psychology*, 49(4), 937.